

Ψ

ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

ΕΥΤΥΧΙΑ ΚΑΛΛΙΤΕΡΑΚΗ

Αμπελώνες χωρίς ορίζοντα

ΟΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ ΔΙΑΘΕΤΟΥΝ

0,10 €

ΑΠΟ ΚΑΘΕ ΒΙΒΛΙΟ ΤΟΥΣ
ΣΕ ΚΟΙΝΩΦΕΛΕΙΣ ΣΚΟΠΟΥΣ
ΓΙΑ ΟΛΟ ΤΟ 2011

Αμπελώνες
χωρίς ορίζοντα

ΤΙΤΛΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ: **Αμπελώνες χωρίς ορίζοντα**
ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: Ευτυχία Καλλιτεράκη
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ – ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ: Άννα Μαράντη
ΣΥΝΘΕΣΗ ΕΞΟΦΥΛΛΟΥ: Γιώργος Παζάλος
ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΕΞΟΦΥΛΛΟΥ: Ενετικός Πύργος του 16ου αιώνα,
«Τα Χαρβάτα», Κίσσαμος, Κρήτη.
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Ελένη Σταυροπούλου
ΕΚΤΥΠΩΣΗ: Άγγελος Ελεύθερος & ΣΙΑ Ο.Ε.
ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ: Κωνσταντίνα Παναγιώτου & ΣΙΑ Ο.Ε.

© Ευτυχία Καλλιτεράκη, 2011
© Φωτογραφίας εξωφύλλου: Ηλίας Ηλιάδης
© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2011

Πρώτη έκδοση: Οκτώβριος 2011

ISBN 978-960-496-324-9

*Τυπώθηκε σε χαρτί ελεύθερο χημικών ουσιών, προερχόμενο αποκλειστικά
και μόνο από δάση που καλλιεργούνται για την παραγωγή χαρτιού.*

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του Ελληνικού Νόμου (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής αδείας του εκδότη κατά οποιοδήποτε τρόπο ή μέσο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.
Έδρα: Τατοΐου 121
144 52 Μεταμόρφωση
Βιβλιοπωλείο: Μαυρομιχάλη 1
106 79 Αθήνα
Τηλ.: 2102804800
Telefax: 2102819550
www.psichogios.gr
e-mail: info@psichogios.gr

PSYCHOGIOS PUBLICATIONS S.A.
Head office: 121, Tatoiou Str.
144 52 Metamorfossi, Greece
Bookstore: 1, Mavromichali Str.
106 79 Athens, Greece
Tel.: 2102804800
Telefax: 2102819550
www.psichogios.gr
e-mail: info@psichogios.gr

ΕΥΤΥΧΙΑ ΚΑΛΛΙΤΕΡΑΚΗ

Αμπελώνες
χωρίς ορίζοντα

ΨΥΧΟΓΙΟΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΑΛΛΑ ΕΡΓΑ ΤΗΣ ΕΥΤΥΧΙΑΣ ΚΑΛΛΙΤΕΡΑΚΗ

Διονύσιος Σολωμός. Μια ψυχαναλυτική προσέγγιση,
Εκδ. Γαβριηλίδης, 2005
Οι κουμπότρυπες, Εκδ. Μελάني, 2007

*Στη μητέρα μου Αργυρώ
και στις αδελφές της Ελένη, Στέλλα, Γεωργία.*

ΧΑΝΙΑ 1902

Ανεβασμένος στο άλογο του ο Μάρκος περνούσε κάθε απόγευμα από το κεντρικό καλντερίμι του χωριού. Σε κανέναν δεν επέτρεπε να το ιππεύει, μόνο αυτός μπορούσε να ανεβαίνει πάνω του· μια αποκλειστικότητα απαραβίαστη ως το θάνατό του. Φορούσε μαύρα στιβάνια γιατί πενθούσε τη γυναίκα του. Τα στιβάνια του άλλοτε θύμιζαν κοράκια κι άλλοτε περιστέρια. Στα πένθη άρμοζαν τα μαύρα και στις χαρές τα λευκά.

Η χρονιά του 1896 είχε συνεχείς ξεσηκωμούς, οι μέρες ήταν δύσκολες, άνθρωποι χάνονταν στους πολέμους με τους Τούρκους αλλά και από τις αρρώστιες. Εκείνη την εποχή, όλο μαύρα στιβάνια φορούσαν γιατί όλο και κάποιον είχαν να πενήθσουν. Τα στιβάνια του Μάρκου ήταν από μαλακό δέρμα που αγκάλιαζε τρυφερά όλο το πόδι, σαν κόρφος γυναίκας. Του χάριζαν παράστημα, περηφάνια και αυτοπεποίθηση.

Φορούσε πάντα γιλέκα από φινό μαύρο μετάξι. Είχαν περίεργα φινιρίσματα με κόκκινη μεταξωτή κλωστή, τόσο διακριτική που ξεχώριζες πάνω στα κουμπιά μια κόκκινη ανταύγεια· δεν μπορούσες να διακρίνεις τι ήταν και έλεγες πως ίσως να ήταν ο ήλιος. Έτσι σε έβαζε στον πει-

ρασμό να τον φαντάζεσαι, τα βράδια, όταν κάποια ερωτευμένη γυναίκα θα του έβγαζε από τα πόδια αυτά τα υπέροχα στιβάνια. Μαγεύσουν ακόμη όταν τον σκεφτόσουν να λακτίζει μαλακά την κοιλιά του αλόγου του.

Προχωρούσε σιγά και προσεχτικά. Σκεφτόταν τη Ρωξάνη. Ήξερε πως τον περίμενε κρυμμένη πίσω από το παράθυρό της. *Έχει μέσα στα μάτια της μια φωτιά*, σκεφτόταν. *Τα μαλλιά της με μαγεύουν όταν λύνει το τσεμπερί της. Τα στήθη της προβάλλουν λαγυρά από το μπούστο της, Θεέ μου, συγχώρα με, αλλά λαχταράω να τη νιώσω ανάμεσα στα σκέλια μου.*

Σκεφτόταν τη Ρωξάνη· αν και του ήταν μάλλον αδιάφορη. Εκείνη εκλιπαρούσε την αγάπη του και η λατρεία της γι' αυτόν ήταν ανεξέλεγκτη. Δεν μπορούσε ο ίδιος να ξέρει πως, μια μέρα, καθώς ήταν ξαπλωμένοι και τον είχε πάρει ο ύπνος, η κοπέλα έσκυψε προσεκτικά κι αφού φίλησε σιγά και απαλά τη θηλή από το στήθος του, έκοψε προσεκτικά με το ψαλίδι του ραψίματος λίγες τρίχες από το κορμί του. Τις έβαλε μέσα σ' ένα φυλαχτό και τις έκρυψε στα στήθια της. Έμεινε μαζί τους δώδεκα μερόνυχτα. Μετά, σαν τρελαμένη, άρχισε να χάνεται μέσα στα λιόφυτα, ψάχνοντας μέρος να τις θάψει. Έτσι πίστευε πως θα σκλάβωνε την ψυχή του για πάντα. Ήταν τόση η αγωνία της που έχασε το τσεμπερί της μέσα στα κλαδιά και τα βάτα.

Λίγες μέρες μετά, κάποιοι είπαν πως μάγισσες κυκλοφορούσαν στα λιόφυτα και στη ρεματιά της Αγίας Ειρήνης, γιατί βρήκαν πεταμένα και σκισμένα καφετιά σκού-

ρα κουρέλια, λασπωμένα, να κρέμονται από τα δέντρα. Το χωριό τότε φοβήθηκε και άρχισε τις παρακλήσεις και τις δεήσεις, κι ο παπάς ράντιζε τα δέντρα και το μονοπάτι, μέσα στη ρεματιά, που οδηγούσε στο νεκροταφείο.

Η Ρωξάνη είχε τρομάξει και έκλαιγε σιωπηλά. Αρρώστησε με υψηλό πυρετό, τα μάτια της έγιναν δυο τρύπες σκοτεινές, άμα την κοίταζες δεν μπορούσες να καταλάβεις πόσων χρόνων ήταν.

2

Απέραντοι αμπελώνες απλώνονταν ως πέρα στη θάλασσα. Ελιές ασημιές, λιγοστά κυπαρίσσια και γέρικοι πλάτανοι, που μέσα στα κλαδιά τους φώλιαζε, τα καλοκαίρια, το καλό πουλί. Τη νύχτα τρώμαζε τους ανθρώπους με τη φωνή που έβγαζε, γιατί ήταν σαν αναστεναγμός, κάτι ανάμεσα σε ρόγχο αρρώστου και βρυχηθμό άγριου ζώου. Έμοιαζε με κουκουβάγια, άσπρο, με μάτια γάτας και ράμφος γερακιού.

Εκεί κοντά στον μεγάλο πλάτανο υπήρχε ένα πηγάδι, όπου έλεγαν πως είχαν πνίξει Τούρκους γύρω στο 1712. Την ίδια εποχή, ένας αγάς είχε σκοτώσει την ερωμένη του που ήταν χριστιανή· την έριξε μέσα στο πηγάδι, την έχασαν οι δικοί της και δεν τη βρήκαν ποτέ. Μια ιστορία πάθους. Ο αγάς, έλεγαν, ήταν άνθρωπος καλός και την

περιουσία του δεν την είχε κλέψει αλλά την είχε αγοράσει από έναν ευγενή Ενετό. Ο έρωτας των πουλιών, οι πεθαμένοι και τα ανθισμένα μανουσάκια άφηναν γύρω μια μυρωδιά, κι έλεγες... μα είναι τόσο μυρωδάτος ο θάνατος; Πάνω από το πηγάδι είχε τη φωλιά του το καλό πουλί που έσκουζε τις νύχτες του καλοκαιριού και προκαλούσε το φόβο στα παιδιά. Οι μεγάλοι έλεγαν ότι ήταν οι φωνές των πεθαμένων που έβγαιναν τα βράδια για να ελευθερωθούν από τα βάσανα του έρωτα.

Η οικογένεια του Μάρκου όριζε όλη την περιοχή όπου δέσποζε ο Πύργος, γύρω από τους αμπελώνες και τις ελιές. Όλοι αυτοί οι λόφοι με τους αμπελώνες ήταν απαλοί και στρογγυλοί, και έδιναν κρασί κατακόκκινο σαν αίμα με μυρωδιές θυμαριού και φασκόμηλου. Αν βρισκόσουν στα υπόγεια του Πύργου, πίνοντάς το μπορούσες να διαβάσεις σπάνια βιβλία, βιβλία που μιλούσαν για έρωτες, για πολέμους και για βάσανα. Τότε ένιωθες στις φλέβες σου να κυλά το αίμα συντροφευμένο με το νερό και το λάδι: έπινες το κρασί και αν δεν πρόσεχες, μπορεί να σκότωνες άνθρωπο ή να λιγωνόσουν μπροστά στα πόδια μιας γυναίκας και να ξεμασκάρωνες το αντριλίκι. Λαχταρούσες να χαθείς μέσα στα κυπαρίσσια, να φτάσεις τρέχοντας χωρίς άλογο στη θάλασσα και να πέσεις μέσα της με τα ρούχα για να δροσιστείς. Εξαιτίας του γίνονταν πολλά φονικά και πολλοί γάμοι. Όπως ο γάμος του μονάκριβου γιου του Άρχοντα Καντανολέοντος με την κόρη του Ενετού ευγενή, που θέλησε, θυσιάζοντας τη θυγατέρα του, να καταπνίξει το επαναστατικό κίνημα που

τότε είχε ξεσπάσει ενάντια στους Ενετούς. Ο γάμος αυτός, ένα είδος ανακωχής υποτίθεται, πνίγηκε στο αίμα με αποτέλεσμα να χαθούν τα πιο λαμπρά παλικάριά της ορεινής Κυδωνίας. Έτσι μέσα στο κρασί βούλιαξε η χαρά που γρήγορα έγινε αίμα και τους έπνιξε. Λένε πως μετά μερικοί από τους Καντανολέοντες έβαλαν άσπρα ρούχα, λευκά σαν περιστέρια, για να μην καταλάβει κανείς το πένθος τους, και κρύφτηκαν στα βουνά του Σέλιου. Τους δόθηκε τότε το όνομα Περιστέρηδες από τη γενιά αυτή κρατούσε η ρίζα του Μάρκου.

3

Πάλεψε στη ζωή του ο Μάρκος. Ήθελε να μεγαλώσει τη γενιά του. Αυτή η έκταση με τους ατέλειωτους αμπελώνες, που με το άλογο ήθελες ώρες για να γυρίσεις όλους τους μυστικούς δρόμους ανάμεσα στις ελιές, τα πάντα δική του εξουσία, αγοράστηκε από τους προγόνους του γύρω στο 1790, από έναν άκληρο αγά που πούλησε το βιος του κι επέστρεψε στην Πόλη. Τότε η οικογένεια του Μάρκου είχε χρήματα πολλά από τα αμέτρητα κοπάδια πρόβατα που έβοσκαν στα βουνά της Σπίνας.

Ο ίδιος ήταν ξανθός με γλυκά μάτια, γαλανά· άμα τα κοιτάζεις πιο βαθιά, θα διέκρινες την υπεροψία που κουβαλούσαν όλοι οι γαιοκτήμονες εκείνης της εποχής. Οι

βράκες του ήταν μεταξωτές, υφασμένες στον αργαλειό με μετάξι από τους μεταξοσκώληκες που έτρεφε στον μεγάλο οντά της ενετικής αποθήκης του, εκεί όπου έβαζε τα πιθάκια με το λάδι και τα μεγάλα βαρέλια για το κρασί. Αυτή η αποθήκη φάνταζε απέραντη, με θόλους και πολλά επίπεδα. Σε άλλο πατάρι ήταν το λάδι, σε άλλο τα κρασιά, και σε άλλο έτρεφαν τους μεταξοσκώληκες, ξαπλωμένους σε πράσινα φύλλα μουριάς που τα έφερναν με τα άλογα. Τα ολόλευκα σαν γάλα σκουλήκια έτρωγαν με χάρη τις άκρες από τα φύλλα της μουριάς, αφήνοντας πάνω τους σαν χαραγμένη δαντέλα τα ίχνη των αόρατων δοντιών τους· με τόση μαεστρία καταβρόχθιζαν τα φύλλα της μουριάς. Μα όταν τους έπαιρνες στα χέρια, ένα ρίγος, μια αηδία διαπερνούσε το κορμί σου. Κι όμως από αυτά τα ολόλευκα αηδιαστικά σκουλήκια γινόταν το μετάξι.

Το λεγόμενο βγάλσιμο του μεταξιού ήταν μια διαδικασία πολύ δύσκολη και απαιτούσε μεγάλη τέχνη. Ελάχιστες ήταν οι γυναίκες σε κάθε χωριό που μπορούσαν να πάρουν από τα κουκούλια το μετάξι, οι λεγόμενες μεταξώστρες. Η διαδικασία του βγαλσίματος γινόταν σε μεγάλα υπόστεγα ή στην άκρη του χωριού, όπου έστηναν μια πρόχειρη πυροσιά, τοποθετούσαν ένα μεγάλο καζάνι κι άναβαν δυνατή φωτιά από κούτσουρα ελιάς. Όταν το νερό έβραζε πολύ και κόχλαζε, έριχναν μέσα τα κουκούλια. Η μεταξώστρα, κρατώντας μια κουτάλα, ανέβαζε με μεγάλη δεξιοτεχνία ένα ένα ή δύο δύο τα κουκούλια και με μια ταχυδακτυλογική κίνηση έβρισκε το

μεταξωτό νήμα. Παραδίπλα υπήρχε μία ανέμη, όπου έδεναν την αρχή του νήματος· τη γύριζαν πολύ γρήγορα για να μεταφερθεί εκεί το νήμα. Ήταν μια διαδικασία μαγική, γι' αυτό έπαιρναν μέρος πολλές γυναίκες. Και τα παιδιά μαζεύονταν ολόγυρα και κοιτούσαν, μαγεμένα και αυτά. Ορισμένα κουκούλια τα κρατούσαν για σπόρο, το μετασπόρο. Από αυτά τα κίτρινα κουκούλια έβγαιναν πεταλούδες, κι όποιος έβλεπε κάποια έλεγε πως ήταν η ψυχή αγαπημένου προσώπου που τον επισκέφτηκε ξαφνικά.

Ντυμένος μέσα στο μετάξι ο Μάρκος, από πάνω μέχρι κάτω, καμάρωνε στο φως του ήλιου αλλά και στο φως του φεγγαριού. Είχε μακριά δάχτυλα και νύχια πεντακάθαρα αφού η δουλειά του ήταν να διατάζει. Ίσια μύτη, μικρά αυτιά και χείλια λεπτά, πεισματάρικα, που έσταζαν γλύκα, κρυμμένα καθώς ήταν πίσω από ένα μικρό πυρρόξανθο μουστάκι που σε έκανε να φαντάζεσαι τις μυστικές ηδονές. Η αυστηρότητα στο βλέμμα και η ειρωνεία στα χείλια δεν επέτρεπαν τις γυναίκες να τον αγαπήσουν, αντίθετα τις έκαναν να ποθούν το βλέμμα του και να εκλιπαρούν σιωπηλά το χαμόγελό του.

Εκείνος, όπως και ο πατέρας του, δε φοβήθηκε ποτέ. Κι ούτε καταδέχτηκε να φορέσει μπαλωμένα στιβάνια και ρούχα, για το φόβο των Γενίτσαρων – για να μην έχεις προβλήματα μαζί τους, έπρεπε να μη φαίνεσαι πλούσιος. Τα δυο μικρά χωριά κοντά στο τσιφλίκι του τον προμήθευαν με εργάτες και μαζεύτρες για τις ελιές, για τον τρύγο των σταφυλιών και την παραγωγή του κρασιού, καθώς και με βοσκούς για τα κοπάδια του που έβοσκαν σε

τόπο μακρινό, στις Μένιες, δίπλα στο ναό της Αρτέμιδος Δίκτυννας, έναν τόπο άγριο κοντά στο Ακρωτήριο του Κολυμπαρίου. Εκεί, στο άγριο και αφιλόξενο αυτό μέρος –παρόλο που τα αρχαία ερείπια μαλάκωναν την ψυχή–, έβοσκαν για πολλά χρόνια τα ζώα του. Οι βοσκοί ζούσαν σε χαμηλά σπιτάκια, τα μητάτα, όπου έπηζαν το γάλα και του πήγαιναν τις φρέσκιες μυζήθρες και τα τυριά. Οι άνθρωποι που ήταν στη δούλεψή του τον σέβονταν από φόβο, μια και κανείς τους ποτέ δεν είχε καταλάβει αν ήταν πραγματικά δίκαιος, καλός και αγαθός, σκληρός ή άκαρδος. Δεν μπορούσαν να πουν κακό γι' αυτόν μα κανείς δεν ήξερε τι σόι άνθρωπος ήταν. Ούτε η ίδια η φαμίλια του το έμαθε ποτέ. Ήταν πάνω από κάθε υποψία, λόγο ή φήμη· κανείς δε μιλούσε για εκείνον, γιατί, αν ακουγόταν κάτι, κινδύνευε το ψωμί του. Δε μαθεύτηκε ποτέ τι έκρυβε η ψυχή του, παρόλο που ως το θάνατό του η πόρτα του σπιτιού του ήταν ανοιχτή και το τραπέζι του στρωμένο για κάθε περαστικό, ταχυδρόμο, ζητιάνο ή ξένο που ζηταγε βοήθεια.

Πέρναγε μέσα από τα χωριά πάνω στο άλογό του αμίλητος· με βλέμμα σκοτεινό και χαμένο κοιτάζε μακριά, με το σώμα του αφημένο στο έμπιστο άλογό του. Ένα άλογο κανελί με μακριά δυνατά πόδια και κυματιστή χαίτη που ποτέ δεν έκανε δουλειές στα κτήματα. Όταν τους έβλεπες να περνούν στα καλντερίμια, νόμιζες πως αναβάτης και άλογο ήταν ένα, τόσο δεμένοι φαίνονταν. Ίσως αυτό το ζωντανό, και μόνο αυτό, τον γνώριζε πραγματικά.

Τα παιδιά κρυμμένα πίσω από φράχτες και δέντρα πετούσαν πέτρες για να τρομάξουν το άλογο και να τον δουν να πέφτει. Ίσως να ήταν και βαθιά επιθυμία των πατεράδων τους να τον δουν να ταπεινώνεται πέφτοντας. Ωστόσο, ποτέ δεν είχε συμβεί κάτι τέτοιο, γιατί ακόμη και αν το άλογο αφήνιαζε, εκείνος σφιγγόταν στη σέλα του κι έτρεχε καλπάζοντας. Τότε τα παιδιά μαγεμένα τον κοίταζαν και πολλά κατουριόνταν από το φόβο τους, λερώνοντας τα βρόμικα πόδια τους, τα ξυπόλυτα και γεμάτα σπυριά, μια και οι συνθήκες υγιεινής ήταν άγνωστες· γνωστή ήταν μονάχα η φτώχεια τους.

4

Τρόμαξε μόλις πήρε είδηση πως εκείνος μπήκε στο στάβλο για να δέσει το άλογό του. Πρόλαβε να κρυφτεί πίσω απ' τα άχυρα. Κοιτάχτηκε. Το σώμα της ήταν σκεπασμένο με ένα σκούρο καφετί φόρεμα, βρόμικο και γεμάτο χώματα, τα χέρια της ήταν σκαμμένα από το χωράφι, και τα νύχια της μαύρα από το μάζεμα της ελιάς. Ντράπηκε για τα δάχτυλα των ποδιών της που ήταν κόκκινα από τις χιονίστρες. Τα μάτια της όμως έλαμπαν με ένα έντονο φως, όπως το φως στα μάτια της γάτας μέσα στο σκοτάδι. Από το φόβο της λύθηκαν τα μαλλιά της και χύθηκαν με δύναμη πάνω στους ώμους της, ώστε ακούστηκε ένας

ελαφρύς θόρυβος. Δάγκωσε τα χείλια της και τα μάτωσε, γιατί ήταν σκασμένα από το κρύο, τη δίψα και τον πόθο.

Ήταν δεν ήταν δεκαεφτά χρόνων, φαινόταν όμως μεγαλύτερη, κι αυτό από τις κακουχίες της ζωής της. Ήταν δύσκολο να παντρευτεί γιατί πριν από αυτήν υπήρχαν άλλες δύο αδελφές ανύπαντρες και άπροικες. Έτσι έκρυβε τον εαυτό της μέσα στα λιόφυτα και περπατούσε ατέλειωτες ώρες τάχα μου για να φυλάει τις δυο κατσίκες που είχαν. Πολλοί έλεγαν πως ήταν χτυπημένη, πως της είχε κάνει μάγια η πεθαμένη γυναίκα του Νικόλα, η Βασιλικώ, που τη βρήκαν σκοτωμένη από τη ζήλια του άντρα της. Όλοι στο χωριό ήξεραν την παθολογική ζήλια του Νικόλα, ζήλια ανεξέλεγκτη από το πολύ κρασί, εκείνος έπινε και έχανε το μυαλό του. Δεν είχε κάνει παιδιά. Το μόνο ζωντανό πλάσμα που είχε ήταν η γυναίκα του και αυτήν τη σκότωσε μέσα στη θολούρα του κρασιού, ένα βράδυ στα καλά καθούμενα μέσα στον ύπνο της· στο βαθύ σκοτάδι του ύπνου της. Κανείς δεν τον μαρτύρησε, και τώρα ο Νικόλας μισότρελος γυρίζει στα χωριά και ζει από τη ζητιανιά. Η Ρωξάνη, όταν θυμάται το αγριεμένο του βλέμμα, ακόμη σκιάζεται.

Μετά, κάποια μέρα, είπαν ότι η Βασιλικώ, κάθε βράδυ, ντυμένη με τα νυφικά της σαν κερένια κούκλα γύριζε στους ελαιώνες για να κάνει μάγια. Ένα βράδυ λένε πως βρήκε μπροστά της τη Ρωξάνη, τη φίλησε στο στόμα και τη μάγεψε. Έπειτα απ' αυτό, θα 'ταν πια δύσκολο άντρας να την αγαπήσει, άντρας να την παντρευτεί.

Το φως του ήλιου έμπαινε από τα δέκα παράθυρα του

ελιδοντά. Πολεμίστρες υπήρχαν σε διάφορα σημεία του τοίχου, καθώς και υπόγεια πηγάδια. Στη δεξιά του πλευρά βρισκονταν τα άχυρα για τα ζώα· μετά, ανέβαινες σ' έναν οντά και εκεί ήταν στοιβαγμένοι οι σωροί από τις ελιές. Η Ρωξάνη έκανε να κατεβεί και τον είδε να μπαίνει στητός και περήφανος. Χρύσιζαν τα μαλλιά του. Ήταν δειλινό και, καθώς έμπαινε ο ήλιος, χρύσιζαν τα άχυρα ακόμη πιο πολύ.

Έβγαλε τη σέλα από το άλογο του κι εκείνη είδε το χέρι του με τα μακριά δάχτυλα να ακουμπάει το μέτωπο του αλόγου και να το χαϊδεύει απαλά με μια τρυφερότητα που την έκανε να ανατριχιάσει ολόκληρη. Σκέφτηκε το χάδι του πάνω στο λευκό της στήθος. Άθελά της ξεκούμπωσε τον μπούστο της και άφησε το στήθος της να απλωθεί ελεύθερο. Ήταν το μόνο μέρος του σώματός της που μαζί με την κοιλιά της και τους μηρούς της έμεναν ασαλάκωτα από τον ήλιο. Νόμισε ξαφνικά πως τα χέρια του ακουμπούσαν και μάλαζαν τα στήθη της. Είχε κλείσει τα μάτια της, όταν ένα περιστέρι πετάρισε τρομαγμένο· της ξέφυγε μια μικρή κραυγή, ένα οχ, καθώς είχε αφεθεί με τη φαντασία της στα χέρια του. Τον είδε τότε να γυρίζει το κεφάλι του παραξενεμένος, τα μάτια τους συναντήθηκαν, εκείνη έτρεμε ολόκληρη, μάζεψε κατακόκκινη τον μπούστο της και ένιωσε να διαπερνά όλο της το σώμα μια ανατριχίλα· έβαλε το χέρι της ανάμεσα στα πόδια της και έμεινε για λίγο ακίνητη, νιώθοντας μια έντονη ζεματισιά μέσα στην κοιλιά της.

«Τι θες εδώ;» τη ρώτησε με βλέμμα γεμάτο περιφρόνηση.

«Τίποτα, έβαζα τις ελιές στο σωρό».

«Κάνε γρήγορα», την πρόσταξε και γύρισε να φύγει.

Έδειχνε πολύ αναστατωμένος. Η μορφή αυτής της γυναίκας τον θύμωσε. Τα μάτια της του φάνηκαν μάτια τρελής. Δεν την είχε ποτέ ξανασυναντήσει. Νόμισε πως την είδε γυμνή, όμως μέσα στη ζάλη του μπορεί να είχε κάνει και λάθος. Εκείνο που μάλλον τον θύμωσε ήταν η υποψία μήπως είχε προσέξει το χάδι που έκανε στο άλογό του. Δεν ήθελε οι εργάτες να τον βλέπουν σε στιγμές πολύ προσωπικές.

ΕΥΤΥΧΙΑ ΚΑΛΛΙΤΕΡΑΚΗ

Αμπελώνες χωρίς ορίζοντα

Απέραντοι αμπελώνες απλώνονταν ως πέρα στη θάλασσα. Ελιές ασημιές, λιγοστά κυπαρίσσια και γέρικοι πλάτανοι, που μέσα στα κλαδιά τους φώλιαζε, τα καλοκαίρια, το καλό πουλί. Τη νύχτα τρώμαζε τους ανθρώπους με τη φωνή που έβγαζε, γιατί ήταν σαν αναστεναγμός, κάτι ανάμεσα σε ρόγχο αρρώστου και βρυχηθμό άγριου ζώου. Εμοιαζε με κουκουβάγια, άσπρο, με μάτια γάτας και ράμφος γερακιού. Ο έρωτας των πουλιών, οι πεθαμένοι και τα ανθισμένα μανουσάκια άφηναν γύρω μια μυρωδιά, κι έλεγες... μα είναι τόσο μυρωδάτος ο θάνατος;

Κρήτη, 1896, λίγο πριν από τη δημιουργία της Κρητικής Πολιτείας, ο Μάρκος, ένας πλούσιος και δυνατός γαιοκτήμονας, όριζε όλη την περιοχή όπου δέσποζε ο Πύργος γύρω από τους αμπελώνες και τις ελιές. Ήταν ξανθός με γλυκά μάτια, γαλανά, που άμα τα κοίταζες πιο βαθιά, θα διέκρινες την υπεροψία που κουβαλούσαν όλοι οι γαιοκτήμονες εκείνης της εποχής.

Ο Μάρκος θα ζήσει μέσα από τις ζωές δύο γυναικών που θα τον σημαδέψουν μέχρι το θάνατό του.

ISBN 978-960-496-324-9

9 789604 963249

ΤΑΤΟΪΟΥ 121 & ΣΠΥΡΟΥ ΜΕΡΚΟΥΡΗ 1
144 52 ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗ ΑΤΤΙΚΗΣ
ΤΗΛ.: 210 28 04 800 • FAX: 210 28 19 550
www.psichogios.gr • e-mail: info@psichogios.gr

ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΣ: 09421